

Бир юйюрню сабийлери

Бу материал «Московская правда» газетде 1958 жылда 5 декабрде чыккан. Биз аны малкыр тилге кичюрюп басмалябыз. Ол закый Къайсынызы акылмаллыгына, тууган жерин жогорги бла сойюнген, аны бла чекис этемленгенни шагытлык этген шарттадан бириди.

Лады. Патчахны заманында Россияны узак тыгъыргы саналган жер энди алатат тюрлендирген тире болганды.

«Москва – Ата журту ара шахары, Москва – кыралны арасы, Совет Союзну эм узак мойоштеринден келген кынокъланы саны кеп болган шахар. Бери Къа Советни депутатлары, Искуствону күүлүкчулары, халкы молкно битеу бөлүклерини специалисттери келеди. Москваны окуму койлерден торлю-торлю милдетлени келечилери окуйдыла. Москва СССР-ни халкыларны улгу кыбарындык байламлыкларыны белгисиди;» деп алай башланды сата.

«Москва – Ата журту ара шахары, Москва – кыралны арасы, Совет Союзну эм узак мойоштеринден келген кынокъланы саны кеп болган шахар. Бери Къа Советни депутатлары, Искуствону күүлүкчулары, халкы молкно битеу бөлүклерини специалисттери келеди. Москваны окуму койлерден торлю-торлю милдетлени келечилери окуйдыла. Москва СССР-ни халкыларны улгу кыбарындык байламлыкларыны белгисиди;» деп алай башланды сата.

«Москва – Ата журту ара шахары, Москва – кыралны арасы, Совет Союзну эм узак мойоштеринден келген кынокъланы саны кеп болган шахар. Бери Къа Советни депутатлары, Искуствону күүлүкчулары, халкы молкно битеу бөлүклерини специалисттери келеди. Москваны окуму койлерден торлю-торлю милдетлени келечилери окуйдыла. Москва СССР-ни халкыларны улгу кыбарындык байламлыкларыны белгисиди;» деп алай башланды сата.

«Москва – Ата журту ара шахары, Москва – кыралны арасы, Совет Союзну эм узак мойоштеринден келген кынокъланы саны кеп болган шахар. Бери Къа Советни депутатлары, Искуствону күүлүкчулары, халкы молкно битеу бөлүклерини специалисттери келеди. Москваны окуму койлерден торлю-торлю милдетлени келечилери окуйдыла. Москва СССР-ни халкыларны улгу кыбарындык байламлыкларыны белгисиди;» деп алай башланды сата.

Жоралау

Ананы озгурлуккуну кючлеген сыфаты

Кавказын жазыучулары клубуну Къабарты «Малкырда бөлүмнө кезилүү жыйылуу Тишируулары халкыла аралы кюнөнө аталганды. Тереде бола келгенча, жыйылуу Нальчикде Къууиланы Къайсыны атын жюртөнө орамда модул китапханада этгенди.

Тишируулары алгышлай, бөлүмнө башчысы Османлы Хыса жаз бола харинсанды да жоринде жазгы умутла, мурагга жаратылганыларын, кыш суукуланы кызын эрете, кюннө тапкылары дунягга, адамгала да жулыу келтиргендерин белгилегенди. Аны «Тишируулагы – гюлле», «Ышгарынгы сауга этманга» деген назмулары, Унананы Алийн Хысайсы «Къайсы» деген назмуна жазылганы кызын жулыу жыйылган тишируулагы, кертти да, сауга болгандыла.

«Биз саулайда дуняны сабийлерибиз, алай бир бирде аны унутуп, жангылабыз. Бусагата бола турган иште анга шагатылык этедеди. Болсада не торлю болумлада да ананы жарык сойдомло софраты, инсанды эм иги, эм озгурлу ушанарын кючлөй, жангыдан жашауга кыйтарды. Ананы сойюнген адам хана табылар, аман, иги болса да. Аналарыбыз саулукта, терен кыртлыкка жетсек да, сабийибиз,» деп, Россияны Жазыучулары союзуну келечиси, Къарачай-Черкесден кынокъл Париса Шебзуода анасы елген заманда жазган «Андан узакта» деген назмуна окуушанды.

«Биз саулайда дуняны сабийлерибиз, алай бир бирде аны унутуп, жангылабыз. Бусагата бола турган иште анга шагатылык этедеди. Болсада не торлю болумлада да ананы жарык сойдомло софраты, инсанды эм иги, эм озгурлу ушанарын кючлөй, жангыдан жашауга кыйтарды. Ананы сойюнген адам хана табылар, аман, иги болса да. Аналарыбыз саулукта, терен кыртлыкка жетсек да, сабийибиз,» деп, Россияны Жазыучулары союзуну келечиси, Къарачай-Черкесден кынокъл Париса Шебзуода анасы елген заманда жазган «Андан узакта» деген назмуна окуушанды.

Эки сагъат эки такыйкыча этгенди

Китапха аллай ат бошдан аталганында. Ол авторни сезимин толук ачыклайды. Назмула, макъам да аны эркинден кылогъа алынган ишлери туюлодо, ала аны жашуу этегиди. Тубешиюну атына аны кураганла, Маданит деген автор кеси да «Сони уллуктугун, тишируу» деп атгандыла.

Бу конде республиканы «Маданит фонду чыгармачы кынокъл юйюрдөгү жангир бардырлыгын башланганды. Аны биринчи иши сейирлик кыдарды адам, Саууланган кючлени запасда офцирлерни «Метапир» миллет ассоциацияларны КЪМР-де жамаат биргиуюнго келечиси Атайланы Далхатны жашы Жашарбекни «Кып кыбуз жырлап башлаганы» деген китабы бла шагьерилениу болганды.

«Маданит фонду чыгармачы кынокъл юйюрдөгү жангир бардырлыгын башланганды. Аны биринчи иши сейирлик кыдарды адам, Саууланган кючлени запасда офцирлерни «Метапир» миллет ассоциацияларны КЪМР-де жамаат биргиуюнго келечиси Атайланы Далхатны жашы Жашарбекни «Кып кыбуз жырлап башлаганы» деген китабы бла шагьерилениу болганды.

«Маданит фонду чыгармачы кынокъл юйюрдөгү жангир бардырлыгын башланганды. Аны биринчи иши сейирлик кыдарды адам, Саууланган кючлени запасда офцирлерни «Метапир» миллет ассоциацияларны КЪМР-де жамаат биргиуюнго келечиси Атайланы Далхатны жашы Жашарбекни «Кып кыбуз жырлап башлаганы» деген китабы бла шагьерилениу болганды.

«Маданит фонду чыгармачы кынокъл юйюрдөгү жангир бардырлыгын башланганды. Аны биринчи иши сейирлик кыдарды адам, Саууланган кючлени запасда офцирлерни «Метапир» миллет ассоциацияларны КЪМР-де жамаат биргиуюнго келечиси Атайланы Далхатны жашы Жашарбекни «Кып кыбуз жырлап башлаганы» деген китабы бла шагьерилениу болганды.

«Маданит фонду чыгармачы кынокъл юйюрдөгү жангир бардырлыгын башланганды. Аны биринчи иши сейирлик кыдарды адам, Саууланган кючлени запасда офцирлерни «Метапир» миллет ассоциацияларны КЪМР-де жамаат биргиуюнго келечиси Атайланы Далхатны жашы Жашарбекни «Кып кыбуз жырлап башлаганы» деген китабы бла шагьерилениу болганды.

Эсгерилу

Атчы Хажу-Дауут

Улуу молк кураган алай тынч иш туюлодо. Анга болмаганча кеп кыйын салгырга керкеди. Аны журюте да билгире тишишилди. Бир адам кеси алыча молк кураганда деге да жармаз. Алай кырмашканды боюндокко да келюдо. Жашауга келерин тап келиширип, улгу туюкне, предпритияла, кырулуш материалга чыгарган Фирманла кыруан негиз малла жайып, жашау-жалгыз айыл баргыла да аз туюлодо.

«Алгыда болгандыла бизде кылай жыйшырганы айырма адамларыбыз. Таулулада, белгилесича, байлык кыююнде мал бла тергелгенди. Революцияга дери бай адамларыбыздан бирине Этезланы Мусаканы жашы Хажу-Дауут саналганды. Бу халыбарды аны иусюнде билгенибизни айткычы.

«Алгыда болгандыла бизде кылай жыйшырганы айырма адамларыбыз. Таулулада, белгилесича, байлык кыююнде мал бла тергелгенди. Революцияга дери бай адамларыбыздан бирине Этезланы Мусаканы жашы Хажу-Дауут саналганды. Бу халыбарды аны иусюнде билгенибизни айткычы.

«Маданит фонду чыгармачы кынокъл юйюрдөгү жангир бардырлыгын башланганды. Аны биринчи иши сейирлик кыдарды адам, Саууланган кючлени запасда офцирлерни «Метапир» миллет ассоциацияларны КЪМР-де жамаат биргиуюнго келечиси Атайланы Далхатны жашы Жашарбекни «Кып кыбуз жырлап башлаганы» деген китабы бла шагьерилениу болганды.

«Маданит фонду чыгармачы кынокъл юйюрдөгү жангир бардырлыгын башланганды. Аны биринчи иши сейирлик кыдарды адам, Саууланган кючлени запасда офцирлерни «Метапир» миллет ассоциацияларны КЪМР-де жамаат биргиуюнго келечиси Атайланы Далхатны жашы Жашарбекни «Кып кыбуз жырлап башлаганы» деген китабы бла шагьерилениу болганды.

«Маданит фонду чыгармачы кынокъл юйюрдөгү жангир бардырлыгын башланганды. Аны биринчи иши сейирлик кыдарды адам, Саууланган кючлени запасда офцирлерни «Метапир» миллет ассоциацияларны КЪМР-де жамаат биргиуюнго келечиси Атайланы Далхатны жашы Жашарбекни «Кып кыбуз жырлап башлаганы» деген китабы бла шагьерилениу болганды.

«Маданит фонду чыгармачы кынокъл юйюрдөгү жангир бардырлыгын башланганды. Аны биринчи иши сейирлик кыдарды адам, Саууланган кючлени запасда офцирлерни «Метапир» миллет ассоциацияларны КЪМР-де жамаат биргиуюнго келечиси Атайланы Далхатны жашы Жашарбекни «Кып кыбуз жырлап башлаганы» деген китабы бла шагьерилениу болганды.

«Маданит фонду чыгармачы кынокъл юйюрдөгү жангир бардырлыгын башланганды. Аны биринчи иши сейирлик кыдарды адам, Саууланган кючлени запасда офцирлерни «Метапир» миллет ассоциацияларны КЪМР-де жамаат биргиуюнго келечиси Атайланы Далхатны жашы Жашарбекни «Кып кыбуз жырлап башлаганы» деген китабы бла шагьерилениу болганды.

Холаланы Марзят.

«Маданит фонду чыгармачы кынокъл юйюрдөгү жангир бардырлыгын башланганды. Аны биринчи иши сейирлик кыдарды адам, Саууланган кючлени запасда офцирлерни «Метапир» миллет ассоциацияларны КЪМР-де жамаат биргиуюнго келечиси Атайланы Далхатны жашы Жашарбекни «Кып кыбуз жырлап башлаганы» деген китабы бла шагьерилениу болганды.

«Маданит фонду чыгармачы кынокъл юйюрдөгү жангир бардырлыгын башланганды. Аны биринчи иши сейирлик кыдарды адам, Саууланган кючлени запасда офцирлерни «Метапир» миллет ассоциацияларны КЪМР-де жамаат биргиуюнго келечиси Атайланы Далхатны жашы Жашарбекни «Кып кыбуз жырлап башлаганы» деген китабы бла шагьерилениу болганды.

«Маданит фонду чыгармачы кынокъл юйюрдөгү жангир бардырлыгын башланганды. Аны биринчи иши сейирлик кыдарды адам, Саууланган кючлени запасда офцирлерни «Метапир» миллет ассоциацияларны КЪМР-де жамаат биргиуюнго келечиси Атайланы Далхатны жашы Жашарбекни «Кып кыбуз жырлап башлаганы» деген китабы бла шагьерилениу болганды.

Илму

Алимлерибизни магъаналы тинтүүлөгө кыошумчулуклары

Кеп болмай Байкал келнө туйресинде Листянка элде «Нейтринный телескоп БН-КМ-СVD 2026» деген илму кенеш этгенди. Анга Россияны эм тыш кыраллы алимле - физикле бла астрофизикле - кыатышкандыла. Россияны арт кезиуде бек да негизги илму проекттеринде бирин сокуют КЪМКУ-ну алимлери да чакырылгандыла. Ала Байкал-GVD системаны орнатууны, Байкал келнө туйресинде телескоп курууну магъаналыгыны, халкыла аралы байламлыклары тохташтырууну эм илму специалисттери хазырлау-

«Маданит фонду чыгармачы кынокъл юйюрдөгү жангир бардырлыгын башланганды. Аны биринчи иши сейирлик кыдарды адам, Саууланган кючлени запасда офцирлерни «Метапир» миллет ассоциацияларны КЪМР-де жамаат биргиуюнго келечиси Атайланы Далхатны жашы Жашарбекни «Кып кыбуз жырлап башлаганы» деген китабы бла шагьерилениу болганды.

«Маданит фонду чыгармачы кынокъл юйюрдөгү жангир бардырлыгын башланганды. Аны биринчи иши сейирлик кыдарды адам, Саууланган кючлени запасда офцирлерни «Метапир» миллет ассоциацияларны КЪМР-де жамаат биргиуюнго келечиси Атайланы Далхатны жашы Жашарбекни «Кып кыбуз жырлап башлаганы» деген китабы бла шагьерилениу болганды.

«Маданит фонду чыгармачы кынокъл юйюрдөгү жангир бардырлыгын башланганды. Аны биринчи иши сейирлик кыдарды адам, Саууланган кючлени запасда офцирлерни «Метапир» миллет ассоциацияларны КЪМР-де жамаат биргиуюнго келечиси Атайланы Далхатны жашы Жашарбекни «Кып кыбуз жырлап башлаганы» деген китабы бла шагьерилениу болганды.

«Маданит фонду чыгармачы кынокъл юйюрдөгү жангир бардырлыгын башланганды. Аны биринчи иши сейирлик кыдарды адам, Саууланган кючлени запасда офцирлерни «Метапир» миллет ассоциацияларны КЪМР-де жамаат биргиуюнго келечиси Атайланы Далхатны жашы Жашарбекни «Кып кыбуз жырлап башлаганы» деген китабы бла шагьерилениу болганды.

КЪСАСЫМЛАНЫ Аминат.

«Маданит фонду чыгармачы кынокъл юйюрдөгү жангир бардырлыгын башланганды. Аны биринчи иши сейирлик кыдарды адам, Саууланган кючлени запасда офцирлерни «Метапир» миллет ассоциацияларны КЪМР-де жамаат биргиуюнго келечиси Атайланы Далхатны жашы Жашарбекни «Кып кыбуз жырлап башлаганы» деген китабы бла шагьерилениу болганды.

«Маданит фонду чыгармачы кынокъл юйюрдөгү жангир бардырлыгын башланганды. Аны биринчи иши сейирлик кыдарды адам, Саууланган кючлени запасда офцирлерни «Метапир» миллет ассоциацияларны КЪМР-де жамаат биргиуюнго келечиси Атайланы Далхатны жашы Жашарбекни «Кып кыбуз жырлап башлаганы» деген китабы бла шагьерилениу болганды.

«Маданит фонду чыгармачы кынокъл юйюрдөгү жангир бардырлыгын башланганды. Аны биринчи иши сейирлик кыдарды адам, Саууланган кючлени запасда офцирлерни «Метапир» миллет ассоциацияларны КЪМР-де жамаат биргиуюнго келечиси Атайланы Далхатны жашы Жашарбекни «Кып кыбуз жырлап башлаганы» деген китабы бла шагьерилениу болганды.

